

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük. XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohánytőzszédekben.

XIII. Leo.

Utolsó lobbant a fénysugár, a „*Lumen de coelo*“, és kialudt örökre. Homály borult a világosság völgyére.

XIII. Leó pápa meghalt! Kihűt teste mozdulatlanul fekszik, óriási lelke elszállt az örökkévalóság honába.

Aggódva és remegve ostromoltuk imáinkkal az Eget, midőn az éj sötétsége kezdett ráborulni a fényre, de hasztalan: a test halandó. És mikor kioltotta a végső sugarat is, fájdalomában nemcsak a katolicizmus jajdult fel, hanem megrendült az egész világ. Mert Leó pápa nemcsak az egyházé volt, hanem az emberiségé, az egész viláé. És nem tudjuk, vajjon halandó ember lába hagyott-e vagy hagy-e valaha más századokban ilyen nyomot a föld porában?

Fájdalom, mélységes fájdalom; gyász, mérhetetlen gyász állítja meg a szív dobogását, némitja el az ajkat, midőn hiába keressük többé a napot, mely egy negyedszázada támadt az egyház egén, hogy dicsőségének és győzelmeinek kihajnalodását jelezze, mely negyedszázadon át tündökölt trónusán, bevilágítván Napkeletet és Napnyugatot, Délt és Északot, elmék és szívek éjszakáját.

Mennyi fényt, mennyi dicsőséget árasztott az egyházra, mennyi áldást hintett a földre: az utókor feleljen meg reá! Mi csak a fájdalmat érezzük, a veszteség égő fájdalmát és földre hajtjuk homlokunkat az Ur előtt: Legyen meg a te szent akarod!

Hulljatok, hulljatok fájdalom szent könnyei, hulljatok kedvetekre, mert az hagyott el bennünket, aki eddig könnyeinket szárítottatta. Ezek a könnyek, az árvák könnyei, mutatják, mi volt nekünk Leó?

Majdnem kétezer éve zúg-viharzik az élet hulláma az egyház sziklájá körül. Sokszor úgy látszott, hogy égre csapkodó tajtékja előzőnli, elsőpri az egyházat sziklastul-alapostul. Az egyház nem félt, nem remegett soha és mikor elcsendesült a forrongás, az ádáz harcok színterén ingathatatlanul, szilárdan állt a szikla, állt az egyház, mert isteni Alapítója örökkévalónak alapította és megővendőlte, hogy „aki e kőre esik, megsejti, akire pedig esik, összezuizza.“ És aki megígérte hatalmas védelmét, annak van ereje megóztatni egyházát a dühöngő vész, pusztító orkán ellen. Egy-egy pillanatra a világ történetében végigszámlálhat a pusztítás vaskéje a keresztény kultúra mezején, áldozatok vértől csepeghet oltár és királyok trónja, esztelen forradalom ülhet orgiát a megdől hit és letiport erkölcs romjain, az egyháznak nincs mitől félnie, a vészharang, mely temetésére kondult meg, mindig és sokszor ismétlődő feltámadásának, halhatatlan életének a hirdetője!

Azonban az egyház élő és érző, bántalmakra és csapásokra fogékony tagokból áll, akiket elboríthat a küzdelmek vészfelhője, akik elvérezhetnek a harcok tüzeiben, vagy legalább is szenvedhetnek, sokat szenvedhetnek a megpróbáltatások között. A XIX. századnak, a felvilágosodás, tudomány, művészet, ipar századának immár lepörgött éveiben győzelemmel lobogott ugyan a papaság zászlaja, a tiszta hit és szep-lőtelen erkölcs lobogója, melyen Jézus neve, a keresztény világ dicsőséges programja ragyogott arany betűkkel; de, hogy az egyház történetének utolsó negyedszázadában a fejlődés fokán megmaradni, sőt dicsőségének horizontjára emelkedni tudott, hogy a háromszáznál több millió embert a boldogulás felé vezetni, üdvözítő igazságait a világ minden részében hirdetni, tanításával és életével a halandó, gyarló embernek a föld porából a csillagok közé vezető utat mutatni képes volt, amely uton szent hősök jártak és vértanuk, lilommal ékeskedő szüzek, hatalmas uralkodók és éneklő szegények, népek ezrei; hogy testvériségbe kötötte a népeket és nemzeteket, — és ki tudná folytatni, mit köszönhetünk még Szentséges Atyánknak és mit vesztettünk el benne. Fényt és áldást hozott a földre akkor, mikor önmaga uralmától és szabadságától megfosztva, egyháza leigázva, papsága sokhelyütt békókba verve, heves támadásoknak kitéve, mikor el volt borulva az ég, vihar és földrengés járta a világot. Ekkor tünt fel a „*Lumen de coelo*“ alázatos bölcsességével, de szilárd és rendíthetetlen öntudatával, hogy egyházának segítségére, népek tanítójává, zavaros eszmék irányítójává, egész világ kibékítőjévé legyen! És mihamar derült lett az égbolt, az egyház testében felébred az összetartás meleg öntudata, a katolikus hitérzet megdobbán a szívekben és rügyet hajt a vallásos élet, az államok békülékeny szeretettel hallgatják az igazságot, tudósok, művészek, iparosok, munkások, cselédek, férfiak, anyák, tékozló fiúk, árvák és özvegyek hajtják fejüket a nevelő anyának, az egyháznak kebelére a Szentatya szerető hívására. Mestere, magyarázója a kor és társadalom égető kérdéseinek, gátvetője a romboló szocializmus, elhatalmasodott zabolátlanság és élvezetvágy uralomra került tévedéseinek, alapvetője a keresztény államrendnek.

És akinek hangja elhatott a világ minden részébe, a nagy idők nagy pápájának, a fejedelmek fejedelmének, a népek atyjának, egyházunk apostolának, lelkünk pásztorának, Krisztus helytartójának; ajka lezárult örökre, nemes szíve megszűnt dobogni, a „Krisztusi nyájért vérző seb“ megszűnt fájni, előttünk áll a még életében önmaga megénekelte „diszes börtöni ravatal.“

Körülvesszük Atyánk ravatalodat, és míg szívem tépő fájdalom dül keblünkben a veszteség miatt, leborulva kérjük az Urat, kinek egy negyedszázadig méltó helytartója voltál, hogy jutalmazzon meg szenvedésidért és önfeláldozásaidért a dicsőséges egyház koronájával, minket pedig vigasztaljon meg fájdalomkért hittel, bizalommal, szeretettel és kegyelettel szent emléked iránt!

csak hazai, nemes borbójokat illetnek szénkénes miveltetésre. A *Wassmann* asszony és leányoknak 1 k. 20—40 fillért, kötöző asszony és leányoknak 80—100 fillért fizetünk. A *Borváros* 36—44 k. hektoliterünk mozognak, de még igen sok évi bor eladatlannul fekszik a környéken, mert a birók sokos visszatartók és vevők sem igen mutatkoznak. Szóval a borüzlet teljesen megállt. Csemegeszőlő-üzletünk nincsen, mert a szőlőgazdák kivétel nélkül a bormennyiségre fektetik a főszűlet. Csókakeő községben megalakult a hegyközség, ahol a csemegeszőlő ügyét lehetne tárgyalni és annak fontosságára a gazdákat figyelmeztetni. De a hegyközség csak papíron létezik, mert mindenki még mindig azt teheti, amit akar; úgy vagyunk, mintha hegyközség nélkül volnánk. Egyes jobbmodu birtokos adakozásából viharárgyukat is állítottunk fel, melyek azonban még a f. évben csak ritkán jutottak szőhöz. Csókakeő és Iszka-Szentgyörgy határában úgy tapasztaljuk, hogy az olasz rizling és a kék szőlőfajok jobban bírták ki a rossz időjárás, mert azokon a tőkéken aránylag több a szőlő, de mégis teljesen beérett, gyökerezetés és ültetésre alkalmas venyigét szolgáltatnak, mint az itten elterjedt törzsfajokon pl. ezerjő, mézesfehér, kövirindka stb. lehet látni. Mindent egybevetve környékünk az idén nem számítat nagy szüretre.

A százados tolvaja. Érdekes büntügyi eset foglalkoztatja városunk rendőrségét. Ugyanis vasárnap hajnalban 2 óra tájban az udvari folyosó nyitott ablakán át behatoltak Kirchmayer Ottó huszárszázados Zöldfa-utcai hálószobájába s bár ott aludt a százados másodmagával, ellopak egy duplafüvelű remontoár aranyórát, rövid fonott tisztí láncsal, végén Szent György talárral; egy kettős recézett fedelű remontoár ezüst órát hosszú nikkell láncsal, rajta nikkell-kürt és kristály medaillon, melyen vadkacsa van; egy barnabőr pénztárcát egy pár barna vászon-teniszcipőt, összesen 390 korona értékben. Simon Sándor rendőrkapitány a legszelebb körben megindította a nyomozást, eddig azonban pozitív eredmény nélkül.

Ejleli verekedés. A vásártér és ősz-utca sarkán vasárnap este 11 óra tájban Szentes Lajos és Vajda Vince helybeli legények összeverekedtek, miközben Szentes homlokra szurta ellenfelet. A rendőrök szétválasztották a verekedőket s gondoskodtak Vajda sebének bekötözéséről. Szentes ellen az eljárás megindított.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magterese-kedésből Budapestten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagnevereket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Egy árlejtés története.

Lapunk múlt számában foglalkoztunk a vasárnap szállítására vonatkozó árlejtéssel. Cikünkben foglalkoztunk Knazovitzky Elemér helybeli vaskereskedő eljárásával is s a mennyiben beszerzett információink szerint a pályázati felhíváshoz csatolt árjegyzéket nevezett kereskedő készítette, ama véleményünknek adtuk kifejezést, hogy a legkevésbé sem realis alapon nyugvó árjegyzéknek épen szakember részéről történt kibocsátása az üzleti tekintély s megbízhatóság előnyére nem szolgálhat.

E cikkünkre vonatkozólag tegnap vettük s teljes egészében közöljük a következő nyilatkozatot:

Nyilatkozat.

A Fejérmegyei Napló legutóbbi számában „Egy árlejtés története” cikk során személyem s kereskedői működésem oly szintben van feltüntetve, hogy üzleti reputációm érdekében az egyedül helyes anyagi igazságot nem hallgathatom el s hiszem, tudom és meg vagyok győződve arról, hogy a cikkirő ezen igazság tudatában teljesen megnyugtató elégtétellel fog szolgálni.

Becsületem önértelmét sérti a cikknek rám vonatkozó része, mely olyképp tüntet fel, mintha „tisztán üzleti spekulációból hamis alapokra” fektetném kereskedői működésemet. Ennek a rám néző súlyos kijelentésnek az igazolására hozza fel a jelzett cikk a városi munkák pályázatánál követett eljárásomat.

A cikkirő elterő, helyesbített tényállás a következő: A mérnöki hivatal felszólított, hogy a pályázathoz szükséges egységárakat, illetve árjegyzéket terjesszem be. A legszigorubb lelkiismeretességgel állítottam össze ezen árjegyzéket, a melyet azonban a tek. mérnöki hivatal nagy részét s főleg jelentősebb tételeiben megváltoztatott. Az ekként átalakított árjegyzék került a pályázati feltételekhez s én ezen megváltoztatott s az enyémtől lényegesen eltérő árjegyzék alapján nyújtottam be ajánlatomat.

Nem említek egyebet, mint épen a cikkben is szereplő rúdvás árát. Az általam benyújtott árjegyzék-tervezetben a rúdvás árát métermázsánként 29 koronában javasoltam megállapítani. Hogy a mérnöki hivatal ezen összeget miért szállította le a hivatalos árjegyzékben 26 koronára, nem tudom, nem is kutatom, mert semmi közöm sincs hozzá. Egyébként, a ki az általam beadott s a hatóság által kibocsátott árjegyzékek közti lényeges különbségre kíváncsi, meggyőződést szerezhet akár a mérnöki hivatalban, akár nálam, a hol én készséggel szolgálok felvilágosítással.

A szegnek darabonkénti szállítására kijelentem, hogy könnyebb ellenőrizhetősé a célja az ily módon való szállításnak. Hogy az egyes csomagokból néhány darab hiányzik, ez tény, de tény az is, hogy a hiány a multban mindenkor pótolható.

Ezek után kijelentem, hogy ezen kitételt: „az árjegyzék tulajdonképen spekulációra fektetett svindli-árjegyzék”, a magam részéről a legnagyobb felháborodással visszautasítom, a mely nem alaphat máson, mint a cikkirő tudatos, egyoldalú félrevezetésén.

Székesfejérvár 1903 Julius 20.

Knazovitzky Elemér
vaskereskedő.

E nyilatkozat szerint Knazovitzky Elemér vaskereskedő teljesen a napi áraknak megfelelő és realis árjegyzék tervezetet terjesztett be s azt a mérnöki hivatal változtatta meg olyképp, hogy a pályázathatást kizárólag a beavatottak részére tette lehetővé. Erthető tehát nevezett kereskedő felháborodása a jelen esetben, mert — miként az általa beterjesztett árjegyzékből meggyőződünk — ő a folyó áraknak megfelelő árjegyzéket bocsátott a mérnöki hivatal rendelkezésére, az tehát üzleti spekulációra fektetett svindliárjegyzéknek nem tekinthető. E kijelentéssel tartozunk az igazságnak, de nem hallgathatjuk el, hogy a cikk megjelenése előtti napon e sorok írója nem mulasztotta el épen e pontra vonatkozólag Knazovitzky Elemér vaskereskedőt is megkérdezni, akkor azonban a fenti nyilatkozatában elmondottakat megemlíteni nem tartotta szükségesnek s melegegdedt a kijelentéssel, hogy az árjegyzéket ő szolgáltatta a hatóságnak, azt azonban egy szóval sem árulta el, hogy a mérnöki hivatalban az árjegyzék lényeges változást szenvedett.

Kijelentjük ez alkalommal is, hogy az árjegyzékek illető elkészítését nem helyeslehetjük s bár Knazovitzky Elemér vaskereskedővel szemben állításainkat rektifikáljuk, az árjegyzékre vonatkozó véleményünket fentartjuk.

A mi pedig Grosz Bernát eljárását illeti, felszólalásunk már eddig sem eredménytelen, mert Grosz újvas árakra most utólag kért ipar engedélyt. Érdeklődéssel várjuk a hatóság további intézkedését Groszszal szemben.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin-Társulat kiadása MAGYAR REMEKIRŐK

A magyar irodalom több művel.

Usakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIRŐK gyűjteményében találhatni a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin-Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden Remekirő munkát egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

Ezeket kívül benn lesznek a MAGYAR REMEKIRŐK könyvtárában: Balassa Pálmit, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Duk Ferenc, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössy István, Grassányi József, Kármán József, Kazinczy P., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferenc, Kossuth Lajos, Madách Imre, Miksey Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleky László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népbaldak, Kurucköltészet.

KEDVEZMÉNY

A MAGYAR REMEKIRŐK MEGRENDELŐINEK.

A Magyar Remekirők megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakspeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirők-nak.

Shakspeare összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekirők-éval azonos díszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekirők megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakspeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirők-nak.

A Magyar Remekirők első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévénként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirők 3 koronás (Shakspeare színműveivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhető meg e Rendelőlap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalához.

RENDELŐ-LAP.

A Fejérmegyei Napló kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Restvénytárs. tól Budapest, VIII., Ullói-ut 18.

a) A „Magyar Remekirők” 55 kötetben 220 kor-ért, fizetendő sorozatonként 0 k. utánvéttel.
b) A „Magyar Remekirők” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvéttel.

c) A „Magyar Remekirők” és Shakspeare műveit 40 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.

d) A „Magyar Remekirők” Shakspeare nélkül 220 kor-ért, fizetendő 3 kor.-ás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent. félévénként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.
A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Restvénytársaság pénztáránál Budapestben fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítőre nincs. A részletek nem tartása esetén a folytatás jogát a részletek pótlásáig visszatartottnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a pótló költség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékesseé válik.

A vételár első részlete az első szállításkor utasított.

Lakhely és kelet: .....

Név- és állás: .....

Örvasható aláírást kérünk.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott